

Przekonania kobiet dotyczące oglądania pornografii przez mężczyzn

The beliefs of women regarding the use of pornography by men

Tomasz Krasuski¹, Magdalena Żelazo²

¹Zakład Psychologii Medycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

²Absolwentka kierunku pielęgniarstwo na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym

Streszczenie

Wstęp: Niniejsza publikacja ma na celu zweryfikowanie przekonań kobiet dotyczących oglądania pornografii przez ich partnerów oraz wpływu takiego zachowania na satysfakcję seksualną kobiet.

Materiał i metody: Badanie zostało przeprowadzone metodą kwestionariuszową. Brały w nim udział 184 kobiety w wieku 18–37 lat ($M = 21$). Wykorzystano internetowy kwestionariusz własny odnoszący się do przekonań kobiet na temat oglądania pornografii przez ich partnerów oraz Skalę Samooceny SES Rosenberga.

Wyniki i wnioski: Na podstawie badania ustalono, że 41,9% kobiet wie o tym, że ich partnerzy korzystają z treści pornograficznych. W owej grupie większość (59,6%) nie uważa tego za problem. Pornografia nie stanowi powodu do kłótni w związku, nie jest traktowana przez kobiety jako zdrada, a także nie podaje w wątpliwość zaangażowania emocjonalnego partnera. Oglądanie pornografii przez partnera nie wpływa na zadowolenie z życia seksualnego kobiet. Na negatywne postrzeganie tego zjawiska może oddziaływać niska samoocena partnerek.

Słowa kluczowe: pornografia, samoocena, satysfakcja seksualna kobiet

Seksuologia Polska 2017; 15 (2): 57–62

Abstract

Introduction: This publication verifies how women view men who view pornography and the phenomenon itself and how it affects women's sexual satisfaction.

Material and methods: The study was conducted using the questionnaire. It was attended by 184 women aged 18–37 ($M = 21$). The study was based on an online questionnaire, using its own questionnaire. He studied the beliefs of women regarding pornography by their partners. The second tool was Rosenberg's Self-Esteem Scale (SES).

Results and conclusions: Based on the survey, 41.9% of women know that their partners use pornography. In this group, the majority (59.6%) do not consider this a problem. Pornography is not a cause for argument, is not treated by women as betrayal, nor does it cast doubt on the emotional involvement of a partner. Watching pornography by partner does not affect the satisfaction of a woman's sexual life. Negative perception of this phenomenon may be influenced by low self-esteem of women.

Key words: pornography, self-esteem, sexual satisfaction of women

Seksuologia Polska 2017; 15 (2): 57–62

Wstęp

Mężczyźni częściej niż kobiety oglądają treści pornograficzne. Może to być spowodowane różnicami w postrzeganiu relacji oraz w specyfice podejmowa-

nych zachowań seksualnych. Dotyczą one zarówno sfery psychologicznej, jak biologicznej i odnoszą się do częstości sięgania po pornografię oraz oceny samego zjawiska [1].

Mężczyźni deklarują większą ochotę na seks oraz większe potrzeby seksualne [2]. Kobiety natomiast najbardziej pragną bezpieczeństwa i więzi emocjonalnej podczas stosunku, co jest ważniejsze niż liczba kontaktów seksualnych i, choć nie stanowi zasady

Adres do korespondencji: dr n. o zdr. Tomasz Krasuski,
Zakład Psychologii Medycznej WUM,
ul. Żwirki i Wigury 81a, 02-091 Warszawa,
tel.: 608 480 755, e-mail: tkrasuski@gmail.com
Nadesłano: 18.07.2017 Przyjęto do druku: 21.11.2017

dotyczącej wszystkich kobiet i mężczyzn — można ów fakt traktować w kategorii tendencji [3]. Różnice w postrzeganiu problemu, jakim jest pornografia, mogą być jednak zależne od indywidualnych założeń danej osoby. Oglądanie filmów o charakterze pornograficznym może być odbierane za pozytywne i przynosić korzyści w sferze seksualnej oraz stosunku do samego siebie [4]. Wszystko to zależy od postaw, jakimi kieruje się dana osoba, oraz od oceny własnej osoby.

Pornografia to wizerunek osób lub przedmiotów posiadających cechy jednoznacznie seksualne, stworzony w celu wywołania podniecenia seksualnego u oglądających. Na treści pornograficzne składają się różnego rodzaju rysunki, obrazy, zdjęcia, rzeźby, filmy fabularne i animowane [5–7]. To, czy dane materiały stanowią źródło pornografii, jest trudne do jednoznacznego określenia. Dla niektórych odbiorców, ze względu na ich indywidualne przekonania, akty dzieł sztuki będą miały charakter pornograficzny, choć nie zmierzają do celowego wywierania podniecenia seksualnego. Analogicznie — jeżeli danej osobie przedstawiono treści zaliczane do pornograficznych mających wywołać podniecenie, lecz go nie wywołają — nie jest jednoznaczne, czy można uznać je za pornograficzne [8].

Nie ulega wątpliwości, że wraz z rozwojem technologii dostęp do pornografii stał się łatwiejszy. Zdobywanie wiedzy seksuologicznej przez adolescentów zaczęło się odbywać w dużej mierze za pomocą komputera i internetu. Czerpana w ten sposób rzadko ma cokolwiek wspólnego z rzetelnością. Ukazywany w pornografii obraz aktywności seksualnej może się stać dla adolescentów wzorem do naśladowania oraz budować przekonania i postawy na temat własnej seksualności. Przedstawione w nich związki bez miłości czy seks bez zobowiązań mogą uczyć przedmiotowego traktowania drugiej osoby w sytuacjach intymnych [9]. Jest to szczególnie istotne w przypadku osób, u których postawy wobec życia seksualnego dopiero się kształtują [10].

Oglądanie pornografii, szczególnie w grupie młodych osób, może powodować brak satysfakcji seksualnej podczas współżycia seksualnego oraz utrudnienie kontaktów erotycznych. Korzystanie z formy „cyberseksu”, w celu zaspokojenia swoich potrzeb, staje się dla nich atrakcyjniejsze, ponieważ nie są narażeni na pewnego rodzaju kompromitację, odrzucenie i bolesne doświadczenia [9]. Wiele zaburzeń wynikających z oglądania pornografii nie dotyczy jedynie sfery psychospołecznej. Konsekwencje dotyczą również obszaru fizycznego, którego wpływ może się objawiać problemami z erekcją czy uzależnieniem [11]. Oglądanie pornografii kształtuje nierealistyczne oczekiwania wobec seksualności człowieka oraz jego ciała. Może też modelować wizję kobiety jako podmiotu, który lubi

być poniżany czy traktowany przedmiotowo. Seks zostaje pozbawiony wzajemnej miłości, szacunku czy jedności. Zmiany sfery psychospołecznej mają ważny wpływ na relacje partnerskie, na przykład osłabienie więzi, brak satysfakcji z seksu z partnerem czy partnerką, brak odczuwania silnych uczuć [12].

Ze względu na powyższe fakty, badanie ma za zadanie zweryfikować następujące hipotezy:

1. Oglądanie pornografii przez partnera jest postrzegane przez kobiety jako problem.
2. Kobiety ujawniają negatywną postawę wobec mężczyzn, którzy oglądają filmy pornograficzne.
3. Oglądanie filmów pornograficznych przez partnera wpływa negatywnie na satysfakcję z życia seksualnego kobiet.

Materiał i metody

Metodą badawczą był kwestionariusz internetowy własnej konstrukcji, do którego link umieszczono na portalu społecznościowym w grupie studenckiej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Ankieta była dostępna od 15 maja do 20 listopada 2016 roku.

We wstępie do kwestionariusza uczestniczki badania zostały poinformowane o jego anonimowości i celu, jakim jest zebranie materiału do pracy magisterskiej. Kwestionariusz składał się z trzech części: pierwsza dotyczyła danych demograficznych, druga składała się z 10 pytań i odnosiła się do przekonań badanych kobiet o oglądaniu pornografii przez ich partnerów. Trzecia część miała na celu sprawdzenie poziomu samooceny osób biorących udział w badaniu — wykorzystano do tego Skale Samooceny SES M. Rosenberga (*Rosenberg's Self-Esteem Scale*).

Osoby badane

W badaniach wzięły udział 184 kobiety w przedziale wiekowym 18–37 lat, a ich średnia wieku wyniosła 21 lat. Większość badanych posiadała wykształcenie średnie (40,8%) i wyższe licencjackie (32,6%). Najwięcej kobiet była w związku nieformalnym (68,9%) lub określało swój status, jako wolny (24%) (tab. 1).

Największy odsetek kobiet (29,3%) cechuje się niską samooceną. Nieco mniej, bo 28,3%, to osoby z bardzo niską samooceną. Kobiet mających wysoką samoocenę było 19%, natomiast żadna z ankietowanych nie cechowała się samooceną bardzo wysoką.

Wyniki

Większość badanych deklaruje, że jest usatysfakcjonowana z życia seksualnego (72,6%).

Tabela 1. Dane dotyczące typu związku oraz wykształcenia osób badanych

Cecha	Podgrupa	%
Typ związku	Związek nieformalny	68,9
	Związek małżeński	6,6
	Po rozwodzie	0,5
	Wdowa	0
	Wolna	24
Wykształcenie	Podstawowe	0
	Zawodowe	0
	Średnie	40,8
	Wyższe licencjackie	32,6
	Wyższe magisterskie	20,6
	Inne	6

W tabeli 2 zebrano wyniki dotyczące zadowolenia z życia seksualnego kobiet oraz odnoszące się do postaw wobec oglądania pornografii przez mężczyzn — 41,9% kobiet potwierdza, że ich obecny partner ogląda filmy pornograficzne, natomiast przecząco na to pytanie odpowiedziało 35,5%. Równocześnie 48,3% wszystkich badanych nie uważa tego za problem. Spośród kobiet, które potwierdzają, że ich obecny partner ogląda filmy pornograficzne, większość zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, by było to dla nich problemem (59,7%). Współczynnik korelacji dla tych twierdzeń wyniósł $r = -0,382$ (tab. 3).

Dla 83,7% kobiet oglądanie przez ich partnerów pornografii nie było powodem do kłótni, a 75% nie postrzegало tego jako zdradę. Jedynie 3,3% kobiet unikało kontaktów seksualnych z partnerem z powodu oglądania przez niego pornografii. Takich doświadczeń nie miało łącznie 76,6%. Większość badanych (76,1%) nie uważała, żeby była to podstawa do podejrzeń, czy partner dalej kocha. Ponad połowa osób poddanych badaniu (54,9%) zgadzała się, że oglądanie przez partnera pornografii wpływa na poziom zaufania, jakim go darzą (tab. 2).

Jak wynika z przeprowadzonych badań, większość kobiet zaprzecza, aby podejmowały zachowania z filmów pornograficznych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych ich partnerów (69%). Wprowadzanie do własnego życia seksualnego takich zachowań dotyczyło 22,8% kobiet. Większość ankietowanych uważała, że spełnia oczekiwania seksualne swojego partnera (65,2%). Przeciwnego zdania było niewiele ponad 20% kobiet.

Nie stwierdzono istotnej statystycznie zależności między oceną własnej satysfakcji seksualnej a oglądaniem pornografii przez partnera (tab. 2).

Kolejne analizy odnoszą się do grup kobiet, które uzyskały określony wynik dotyczący ich samooceny. Wśród kobiet z niską samooceną stwierdzono

Tabela 2. Postawy kobiet wobec oglądania pornografii przez mężczyzn

Pytanie	Odpowiedź	%
Mój obecny partner ogląda filmy pornograficzne	Potwierdza	41,9
	Trudno powiedzieć	22,8
	Zaprzecza	35,5
Jest to dla mnie problemem, gdy mój partner ogląda filmy pornograficzne	Potwierdza	33,7
	Trudno powiedzieć	17,9
	Zaprzecza	48,3
Zdarza się, że filmy pornograficzne są powodem kłótni w moim związku	Potwierdza	8,7
	Trudno powiedzieć	7,6
	Zaprzecza	83,7
Uważam, że oglądanie filmów pornograficznych przez mojego partnera to zdrada	Potwierdza	12,5
	Trudno powiedzieć	12,5
	Zaprzecza	75
Zdarzyło mi się podejmować zachowania z filmów pornograficznych, aby zaspokoić potrzeby seksualne mojego partnera	Potwierdza	22,8
	Trudno powiedzieć	8,2
	Zaprzecza	69
Zdarzyło mi się unikać kontaktów seksualnych z moim partnerem z powodu oglądania przez niego filmów pornograficznych	Potwierdza	9,3
	Trudno powiedzieć	14,1
	Zaprzecza	76,6
Oglądanie filmów pornograficznych przez mojego partnera sprawia, że zastanawiam się, czy on mnie nadal kocha	Potwierdza	14,7
	Trudno powiedzieć	9,2
	Zaprzecza	76,1
Oglądanie przez partnera pornografii wpływa na poziom zaufania, jakim go darzę	Potwierdza	54,9
	Trudno powiedzieć	8,1
	Zaprzecza	37
Uważam, że spełniam oczekiwania seksualne mojego partnera	Potwierdza	65,2
	Trudno powiedzieć	14,7
	Zaprzecza	20,1

silną korelację dla stwierdzeń „Zdarza się, że filmy pornograficzne są powodem kłótni w moim związku” i „Oglądanie filmów pornograficznych przez mojego partnera sprawia, że zastanawiam się, czy on mnie nadal kocha” ($r = 0,704$). Wszystkie kobiety, które zdecydowanie potwierdziły, że oglądanie pornografii było powodem do kłótni w ich związku, jednocześnie miały z tego powodu obawy, czy ich partner nadal je kocha (tab. 4).

W tej samej grupie kobiet uzyskano silną korelację ($r = 0,617$) pomiędzy stwierdzeniami: „Jest dla mnie problemem, gdy mój partner ogląda filmy pornograficzne” i „Uważam, że oglądanie filmów pornograficznych przez mojego partnera to zdrada”. Kobiet z niską samooceną w 94,2% przypadków uznają oglądanie pornografii przez partnera za problem i w takim samym stopniu uważają, że jest to zdrada (tab. 5).

Tabela 3. Postawa kobiet wobec oglądania pornografii przez mężczyzn (1), w zależności od tego, czy partner ogląda pornografię (2)

(2) Mój obecny partner ogląda filmy pornograficzne		Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
(1) Jest dla mnie problemem, gdy mój partner ogląda filmy pornograficzne	Zdecydowanie się nie zgadzam	1,9%	1,3%	17,0%	20,1%	59,7%
	Raczej się nie zgadzam	3,1%	7,5%	31,9%	32,5%	25,0%
	Trudno powiedzieć	8,4%	10,5%	25,3%	29,5%	26,3%
	Raczej się zgadzam	3,7%	24,4%	25,6%	9,8%	36,6%
	Zdecydowanie się zgadzam	21,1%	21,1%	3,9%	21,1%	32,9%

Tabela 4. Zestawienie opinii kobiet o tym, czy oglądanie pornografii jest powodem kłótni (1), z obawami o to, czy partner nadal je kocha (2) w grupie kobiet z niską samooceną

(1) Zdarza się, że filmy pornograficzne są powodem kłótni w moim związku		Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
(2) Oglądanie filmów pornograficznych przez mojego partnera sprawia, że zastanawiam się, czy on mnie nadal kocha	Zdecydowanie się nie zgadzam	58,3%	27,8%	0,0%	0,0%	13,9%
	Raczej się nie zgadzam	12,0%	64,0%	24,0%	0,0%	0,0%
	Trudno powiedzieć	36,4%	36,4%	27,2%	0,0%	0,0%
	Raczej się zgadzam	0,0%	0,0%	40,0%	26,7%	33,3%
	Zdecydowanie się zgadzam	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%

Tabela 5. Zestawienie opinii, że oglądanie pornografii to problem (1), z oceną, że takie zachowanie to zdrada (2) w grupie kobiet z niską samooceną

(1) Jest dla mnie problemem, gdy mój partner ogląda filmy pornograficzne		Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
(2) Uważam, że oglądanie filmów pornograficznych przez mojego partnera to zdrada	Zdecydowanie się nie zgadzam	16,2%	32,5%	23,6%	14,7%	13,1%
	Raczej się nie zgadzam	6,8%	22,6%	24,8%	27,1%	18,8%
	Trudno powiedzieć	0,0%	6,9%	20,7%	32,2%	40,2%
	Raczej się zgadzam	0,0%	0,0%	7,7%	41,0%	51,3%
	Zdecydowanie się zgadzam	0,0%	0,0%	0,0%	5,8%	94,2%

Dyskusja

Wyniki uzyskane w badaniu świadczą o tym, że 41,9% kobiet wie lub ma podejrzenia, że ich partner ogląda filmy pornograficzne. Nie jest to równe liczbie mężczyzn oglądających pornografię wskazanej przez Izdebskiego [13], a opiewającej na 55%, ponieważ uzyskane wyniki odnoszą się do subiektywnej oceny i wiedzy badanych.

Oglądanie pornografii może skutkować osłabieniem więzi w związku czy brakiem odczuwania silnych uczuć, takich jak miłość, empatia [12]. Ze względu na to można uznać za zasadną pierwszą hipotezę, która

zakłada, że oglądanie pornografii przez partnera będzie postrzegane przez kobiety jako problem. Może się na to składać również to, że stwierdza się różnice w podejściu do relacji oraz w zachowaniach seksualnym kobiet i mężczyzn [2]. Według niektórych badań oglądanie pornografii ma negatywny wpływ na ogólne zadowolenie z życia w związku, co niejednokrotnie rodzi dalsze problemy zarówno na poziomie relacji, jak i obejmujące osobno jej członków [12].

Otrzymane wyniki nie pozwalają na potwierdzenie powyższej hipotezy. Spośród wszystkich kobiet, które brały udział w badaniu, prawie połowa (48,3%) zadekla-

rowała, że nie traktuje tego jako problem. Zestawiono ze sobą również odpowiedzi tylko tych kobiet, które potwierdziły występowanie takiego zjawiska. Uzyskano umiarkowanie silną korelację ujemną, co oznacza, że oglądanie pornografii przez partnera nie jest traktowane jako problem przez większość kobiet (59,7%).

Taka opinia pokrywa się z wynikami badań przeprowadzonych przez Halda i Malamutha [4], którzy stwierdzili, że filmy pornograficzne mają pozytywny wpływ na życie seksualne kobiet oraz mężczyzn i nie stanowią dla nich problemu [4]. Być może na rozbieżności w wynikach wpływają wiek lub typ związku, w którym znajdują się pary. Badania Perrego [12] dotyczyły kobiet będących w związku małżeńskim, podczas gdy w badaniach własnych ankietowane w większości znajdowały się w związku nieformalnym.

Należy zwrócić uwagę, że deklaracje kobiet w tym zakresie wydają się wiarygodne, ze względu na wyniki cząstkowe. Większość nie traktuje oglądania pornografii przez partnerów, jako zdrady (75%), nie staje się też ona przyczyną kłótni (83,7%); 76,1% kobiet nie zgadza się z tym, żeby oglądanie pornografii miało świadczyć o tym, że partner jej nie kocha. Deklaracje te pozwalają stwierdzić, że kobiety nie będą traktowały pornografii jako problemu, ze względu na to, że nie wpływa ona na sferę emocjonalną związku, czego wyrazem będzie brak kłótni na ten temat.

Oglądanie pornografii nie wydaje się również wpływać negatywnie na aktywność seksualną w parze. Większość kobiet deklaruje, że nie unika z tego powodu kontaktów seksualnych z partnerem (76,6%). Co więcej, 65,2% uważa, że spełnia potrzeby seksualne swojego partnera. Co piąta kobieta wprowadza do swojego życia seksualnego zachowania zaczerpnięte z filmów pornograficznych. Brakuje jednak danych, które pozwoliłyby stwierdzić, kto je inicjuje — kobieta, czy mężczyzna, oraz jak kobiety to oceniają — robią to chętnie czy też wbrew sobie?

Stosunek kobiet do mężczyzn oglądających filmy pornograficzne niewątpliwie zależy od wielu czynników. Jednym z nich jest postawa wobec samej pornografii. Dla kobiet częściej ma ona mniejsze znaczenie seksualne niż dla mężczyzn, rzadziej też po nią sięgają [1, 13]. Istotne może być też to, że kobiety częściej oczekują od partnera zaangażowania, zaufania oraz współudziału w odczuwaniu emocji podczas seksu [3]. Oglądanie przez niego pornografii może być przez nie odbierane jako brak zaangażowania emocjonalnego oraz traktowanie seksu i partnerki w sposób przedmiotowy [3, 14].

Postawiono zatem drugą hipotezę, która głosi, że kobiety ujawniają negatywną postawę wobec mężczyzn, którzy oglądają filmy pornograficzne, jednak otrzymane wyniki jej nie potwierdziły. Kobiety, których obecni

partnerzy oglądają filmy pornograficzne, oceniały ich raczej pozytywnie. Do obalenia powyższej hipotezy przyczyniły się również wyniki, które ukazały, że oglądanie filmów pornograficznych przez partnera nie jest dla nich problemem, dlatego nie miały powodów, by wykazywać z tego powodu negatywną postawę.

Interpretacja uzyskanych wyników byłaby łatwiejsza po poznaniu indywidualnych i partnerskich norm badanych. Norma partnerska zakłada, że zachowania seksualne, w tym oglądanie pornografii, nie może ograniczać akceptacji obydwójga partnerów. Związki, w których istnieje rozbieżność w oglądaniu pornografii, cechują się mniejszą stabilnością [11]. Negatywną postawę wobec mężczyzn oglądających filmy pornograficzne, mogą zatem przejawiać tylko te kobiety, które nigdy nie korzystały z pornografii [11]. Warto więc w przyszłości poszerzyć badania, które dokładniej przeanalizują ową zależność.

W filmach pornograficznych seks jest często pozbawiony jego emocjonalnego aspektu, a kobiety w nich występujące bywają uprzedmiotawiane [12]. Poprzez modelowanie mężczyźni mogą przenosić ten obraz do realnego życia seksualnego i oczekiwać od partnerki akceptacji takiego traktowania. Ze względu na to postawiono trzecią hipotezę, która zakłada, że oglądanie pornografii przez partnera wpływa negatywnie na satysfakcję z życia seksualnego kobiet. Ta hipoteza również nie została potwierdzona.

Większość kobiet jest zadowolona ze swojego życia seksualnego [3, 15]. Doran i Price [16] postanowili porównać poziom odczuwanej satysfakcji z życia seksualnego z oglądaniem pornografii. Wyniki jednoznacznie pokazują, że pary, u których pornografia jest obecna, czerpią mniejszą satysfakcję z życia intymnego. Podobne wyniki uzyskali Willoughby i wsp. [11], którzy zbadali, że satysfakcja z seksu zmniejsza się w przypadku, gdy tylko jedna osoba w związku ogląda filmy pornograficzne.

W przeprowadzonym badaniu ponad połowa kobiet, których partner ogląda filmy pornograficzne, cieszy się dużą satysfakcją z życia seksualnego, z czego największą czerpią osoby będące w związku nieformalnym. Być może różnice w wynikach wynikają z wieku osób badanych. W niniejszym badaniu średnia wieku wynosiła $n = 21$. Pornografia dla młodych ludzi bywa źródłem wiedzy o życiu seksualnym [10]. Czerpanie informacji w ten sposób być może skłania ich do łatwiejszego akceptowania oglądania pornografii przez partnera.

W badaniu nie potwierdzono postawionych hipotez — kobiety, których partnerzy oglądają pornografię, nie traktują tego negatywnie, nie ma to też wpływu na to, jak odbierają partnera, ani na jakość ich życia seksualnego. Wyniki prezentują się jednak inaczej, jeżeli weźmie się pod uwagę samoocenę badanych.

Kobiety z niską samooceną deklarowały, że oglądanie pornografii przez partnera powoduje, że zastanawiają się, czy dalej je kocha. Korelowało to z częstszymi kłótniami z tego powodu. W grupie tej kobiety, które uznają oglądanie pornografii przez partnera za problem, w takim samym stopniu uważają, że jest to zdrada.

Pornografia może mieć duży wpływ na postrzeganie siebie i samoocenę. Kobiety mogą mieć poczucie, że nie są w stanie konkurować z idealnie wykreowanymi aktorkami filmów pornograficznych, które posiadają wszystkie pożądane walory fizyczne [17]. Porównywanie się kobiet do aktorek filmów pornograficznych może stworzyć nierealny do osiągnięcia obraz siebie. Stewart i Szymański [17] zbadali zależność pomiędzy oglądaniem pornografii przez partnera a samooceną. Raporty badanych przez nich kobiet, wykazały negatywny wpływ oglądania pornografii przez partnera na ich samoocenę. Kobiety czuły się gorsze od tych, które były ukazywane w filmach pornograficznych.

Nasuwa się wniosek, że postrzeganie oglądania przez mężczyzn pornografii wiąże się z samooceną kobiet i poczuciem własnej wartości. Być może stanowi to istotne znaczenie w procesie diagnostycznym i terapeutycznym pacjentek oraz par.

Wnioski

- Oglądanie pornografii przez mężczyzn nie jest postrzegane negatywnie przez ich partnerki, nie stanowi też powodu do kłótni.
- Kobiety nie postrzegają negatywnie samych mężczyzn, którzy z pornografii korzystają.
- Świadomość, że partner ogląda pornografię nie rzutuje na obniżenie satysfakcji seksualnej kobiet.
- Kobiety z niską samooceną są bardziej krytyczne wobec korzystania z pornografii przez ich partnerów.

Z uwagi na różnice w wynikach bieżącego badania, w porównaniu z badaniami innych autorów, potrzebne jest dalsze poparcie dla uzyskanych wyników oraz kontynuowanie analiz w tym kierunku.

Piśmiennictwo:

1. Willoughby BJ, Carroll JS, Busby DM, et al. Differences in pornography use among couples: associations with satisfaction, stability, and relationship processes. *Arch Sex Behav.* 2016; 45(1): 145–158, doi: [10.1007/s10508-015-0562-9](https://doi.org/10.1007/s10508-015-0562-9), indexed in Pubmed: [26228990](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26228990/).
2. Izdebski Z. Obawy i trudności w życiu seksualnym. *Rocznik Lubuski.* 2006; 32(2): 95–111.
3. Brenot P, Wunsch S. Sexual needs of women in response to the needs of their partners. *Sexologies.* 2016; 25(1): e20–e23, doi: [10.1016/j.sexol.2016.01.001](https://doi.org/10.1016/j.sexol.2016.01.001).
4. Hald GM, Malamuth NM. Self-perceived effects of pornography consumption. *Arch Sex Behav.* 2008; 37(4): 614–625, doi: [10.1007/s10508-007-9212-1](https://doi.org/10.1007/s10508-007-9212-1), indexed in Pubmed: [17851749](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17851749/).
5. Słownik języka polskiego: <http://sjp.pwn.pl/sjp/pornografia;2572137.html>. (10.07.2017).
6. Encyklopedia: <http://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/pornografia.html>. (10.07.2017).
7. Kasemy Z, Desouky DS, Abdelrasoul G. Sexual fantasy, masturbation and pornography among egyptians. *Sexuality & Culture.* 2016; 20(3): 626–638, doi: [10.1007/s12119-016-9346-1](https://doi.org/10.1007/s12119-016-9346-1).
8. Nagle J. Pornography as pollution. *Maryland Law Review.* 2011; 70: 938–984.
9. Chodecka A. Masturbacja — czynnik rozwoju czy ryzykowne zachowanie w psychoseksualnym funkcjonowaniu chłopców. *Przegląd Seksuologiczny.* 2009; 17: 7–13.
10. Sabina C, Wolak J, Finkelhor D. The nature and dynamics of internet pornography exposure for youth. *Cyberpsychol Behav.* 2008; 11(6): 691–693, doi: [10.1089/cpb.2007.0179](https://doi.org/10.1089/cpb.2007.0179), indexed in Pubmed: [18771400](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18771400/).
11. Sun C, Bridges A, Johnson JA, et al. Pornography and the male sexual script: an analysis of consumption and sexual relations. *Arch Sex Behav.* 2016; 45(4): 983–994, doi: [10.1007/s10508-014-0391-2](https://doi.org/10.1007/s10508-014-0391-2), indexed in Pubmed: [25466233](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25466233/).
12. Perry SL. Does viewing pornography reduce marital quality over time? Evidence from longitudinal data. *Arch Sex Behav.* 2017; 46(2): 549–559, doi: [10.1007/s10508-016-0770-y](https://doi.org/10.1007/s10508-016-0770-y), indexed in Pubmed: [27388511](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27388511/).
13. Izdebski Z. Seksualność Polaków na początku XXI wieku. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012: 493–498.
14. Wojciszke B. Psychologiczne różnice płci. *Tydzień mózgu.* 2012; 113 (1–3): 13–18.
15. Hensel DJ, Nance J, Fortenberry JD. The association between sexual health and physical, mental, and social health in adolescent women. *J Adolesc Health.* 2016; 59(4): 416–421, doi: [10.1016/j.jadohealth.2016.06.003](https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2016.06.003), indexed in Pubmed: [27491340](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27491340/).
16. Doran K, Price J. Pornography and Marriage. *Journal of Family and Economic Issues.* 2014; 35(4): 489–498, doi: [10.1007/s10834-014-9391-6](https://doi.org/10.1007/s10834-014-9391-6).
17. Stewart D, Szymanski D. Young adult women's reports of their male romantic partner's pornography use as a correlate of their self-esteem, relationship quality, and sexual satisfaction. *Sex Roles.* 2012; 67(5-6): 257–271, doi: [10.1007/s11199-012-0164-0](https://doi.org/10.1007/s11199-012-0164-0).